ALLAH TEÂLÂ'NIN ARŞA İSTİVÂ ETMESİ

استواء الله على عرشه

[Language Turkish]   [اللغة التركية]

Abdurrahman el-Berrâk

عبد الرحمن البراك

Terceme edenler : Muhammed Şahin

ترجمه: محمد بن مسلم شاهين

Tetkik edenler: Ümmü Nebil

راجعه: أم نبيل

Rabva Semti islami Davet Bürosu

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1428 - 2007

islamhouse.com

ALLAH TEÂLÂ'NIN ARŞA İSTİVÂ ETMESİ

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Kur'an, sünnet ve İslâm ümmetinin ilk müslümanlarının oybirliğiyle sâbittr ki, Allah Teâlâ yedi kat semâsının üzerinde Arş'ının üzerine kurulmuştur. O, en yücedir ve O, her şeyin üzerindedir. O'nun üzerinde hiçbir şey yoktur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

"Allah, gökleri, yeri ve her ikisinin arasındakileri altı günde yaratmış, sonra da Arş'ın üzerine istivâ etmiştir. (Ey insanlar!) O'nun dışında sizin (işinizi görecek) ne bir dostunuz, ne de (Allah'ın azabından kurtulmanız için size O'nun katında şefaat edecek) bir şefaatçınız vardır. O halde (ey insanlar!) düşünüp öğüt almaz mısınız?"[1]

Yine Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur

"Şüphesiz ki Rabbiniz, gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra da Arş'ın üzerine istivâ eden, işleri (kullarının işlerini) yerli yerince idâre eden Allah'tır. O'nun izni olmadan hiç kimse (O'nun yanında) şefaatçı olamaz. İşte bu sıfatlara sahip olan Rabbinize yalnızca ibâdet edin (ibâdeti O'na hâlis kılın). (Bu âyetlere rağmen) hala düşünmüyor musunuz?"[2]

Yine, bu konuda şöyle buyurmuştur

"Kim, (dünya ve âhirette) izzet ve şeref istiyorsa, (izzet ve şerefi, O'ndan istesin). Bilsin ki, izzet ve şerefin hepsi Allah'ındır. Güzel sözler, yalnızca O'na çıkar ve salih amel O'na yükselir. Kötülükleri işlemek için tuzak kuranlara çetin bir azap vardır ve onların tuzağı mutlaka bozulacaktır."[3]

Allah Teâlâ, yine şöyle buyurmuştur

"O, İlk'tir (O'ndan önce hiçbir şey yoktur), Son'dur (O'ndan sonra hiçbir şey yoktur), Zâhir'dir (O'nun üzerinde hiçbir şey yoktur), Bâtın'dır (O'nun dışında hiçbir şey yoktur). O her şeyi hakkıyla bilendir (yerde ve gökte olan hiçbir şey O'na gizli-saklı kalmaz.)"[4]

Bu anlamda âyetler ve hadisler çoktur. Bununla birlikte Allah Teâlâ, nerede olurlarsa olsunlar, ilmiyle kullarıyla beraber olduğunu haber vermiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

---

[1] Secde Sûresi: 4

[2] Yunus Sûresi: 3

[3] Fâtır Sûresi: 10

[4] Hadîd Sûresi: 3

"Allah'ın, göklerde ve yerde olan her şeyi bildiğini bilmez misin? Üç kişinin gizli konuştuğu yerde, (ilmi ve kuşatmasıyla) dördüncüsü mutlaka O'dur. Beş kişinin gizli konuştuğu yerde (ilmi ve kuşatmasıyla) altıncısı mutlaka O'dur. İster bundan (bu sayıdan) az olsunlar, isterse çok olsunlar ve nerede bulunurlarsa bulunsunlar, O (ilmi ve kuşatmasıyla) mutlaka onlarla beraberdir. Sonra da kıyâmet günü (bütün) yaptıklarını onlara haber verecektir. Şüphesiz ki Allah, her şeyi hakkıyla bilendir."[5]

Hatta Allah Teâlâ, Arş'ının üzerine istivâ etmesi ve ilmiyle kullarıyla beraber olmasını bir âyette toplayarak şöyle buyurmuştur:

"Gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra Arş'ın üzerine istivâ eden, (tohum ve yağmur suyu gibi) yere gireni ve (bitki ve meyveler gibi) yerden çıkanı, (yağmur gibi) gökten ineni ve (melekler ve ameller gibi) göğe çıkanı bilen O'dur. Nerede olursanız olun, O (ilmiyle) sizinle beraberdir. Allah, yaptıklarınızı hakkıyla görendir."[6]

Allah Teâlâ'nın bizimle beraber olması, O'nun yaratılanlarla içiçe olduğu ve onlarla birlikte olduğu anlamına gelmez.Aksine ilmiyle kullarıyla beraberdir.O, Arş'nın üzerindedir. Kullarının yaptıkları hiçbir şey O'na gizli-saklı kalmaz.

Allah Teâlâ'nın:

"Andolsun ki insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz. Çünkü biz, ona şahdamarından daha yakınız."[7]

Sözüne gelince, müfessirlerin çoğunluğu, âyette geçen Allah Teâlâ'nın yakın olmasından kastın; *"O'nun, kullarının amellerini kaydetmekle görevli melekleri vasıtasıyla yakın olmasıdır,"* şeklinde tefsir etmişlerdir.

Bazı âlimler de Allah Teâlâ'nın yakın olmasından kastın; *"-maiyyet/birlikte olma konusunda olduğu gibi- ilmiyle yakın olmasıdır,"* şeklinde tefsir etmişlerdir.

İşte bu, Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat'in, Allah Teâlâ'nın kullarının üzerinde ve ilmiyle onlarla beraber olduğu konusundaki izlediği yoldur.Onlar,Allah Teâlâ'yı yarattığı şeylerde tezahür ettiği söylemekten tenzih ederler.Cehmiyye ve onlara uyan sapık fırkalara gelince, onlar Allah Teâlâ'nın zâtıyla yarattıklarından yücelmesini ve Arş'ının üzerine istivâ etmesini reddetmiş ve: "Allah Teâlâ her yerdedir," demişlerdir.

Allah Teâlâ'dan müslümanlar için hidâyet dileriz.

---

[5] Mücâdele Sûresi: 7

[6] Hadîd Sûresi: 4

[7] Kâf Sûresi: 16